Trames corruptes

Per PepMaria el dv., 15/04/2016 - 09:00

Com és que persones amb prou diners per viure més que confortablement acaben formant part del que la premsa avui anomena “trames corruptes”? Com és que, en un moment donat, no van reaccionar davant de conductes que eren clarament immorals o il·legals? Estic segur que jo no reaccionaria com ells en les situacions en què es van veure implicats? Estic segur que, de fet, en situacions de conflicte anàlogues, jo no estic reaccionant com ells?En part, la resposta a aquestes preguntes es pot trobar en un discurs de l’escriptor britànic C.S. Lewis l’any 1944, a antics alumnes del King’s College de la Universitat de Londres. Lewis parlava del “cercle tancat”: un grup de persones del qual els membres esperen beneficis tangibles com “poder, diners, llibertat per trencar les normes, possibilitat d’esquivar els deures rutinaris i d’eludir la disciplina”. Però –i aquí rau la profunditat de l’argument de Lewis- tots aquests beneficis serien poc temptadors sense “la deliciosa sensació de la secreta intimitat”, que és “un dels grans i permanents impulsos de l’acció humana”. Efectivament, Lewis descriu com s’acostuma a entrar en un d’aquest cercles tancats:

“ ... a nou de cada deu de vostès l’elecció capaç de conduir-los a la vilesa se’ls presentarà en el seu moment amb colors no molt dramàtics. Molt probablement no apareixeran homes absolutament dolents, amenaçadors i corruptors. La indicació es produirà bevent una copa o una tassa de cafè. Vindrà disfressada de trivialitat i intercalada entre dos acudits de llavis d’un home o una dona coneguts recentment i que esperem conèixer encara millor, i s’esdevindrà en el moment precís en què vostès desitgen ferventment no semblar grollers, ingenus o presumits. Serà una indicació no conforme del tot amb les regles del joc net: quelcom d’incomprensible per al públic ignorant i romàntic capaç de provocar inquietud en els intrusos en la pròpia professió; però que, segons diu el vostre nou amic, “nosaltres” – i vostès intenten no ruboritzar-se de plaer en sentir aquesta paraula- “fem sempre”. I vostès seran arrossegats a dins, en cas de ser-ho, no per desig de profit o comoditat, sinó senzillament perquè en aquell moment, quan la copa està tan a prop dels vostres llavis, vostès no poden tolerar ser llançats de nou al fred món exterior. Seria horrible veure com el rostre de l’altre home –aquell rostre genial, íntim, deliciosament sofisticat – es torna de sobte fred i desdenyós. Seria una desgràcia saber que vostès han tractat d’ingressar en el cercle tancat i han estat refusats. Si són acceptats, l’endemà estaran una mica més allunyats de les regles, i l’any següent encara més, però sempre dins de l’esperit més jovial i amigable. Tot això pot acabar en fracàs, en escàndol o en treballs forçats, però també en milions, en un títol nobiliari i en la concessió de premis a la vostra antiga escola/universitat. Amb tot, vostès seguiran essent uns malfactors.”

Un cop a dins, però, aquesta seducció de la intimitat passarà aviat. “Tan aviat com el costum faci perdre la brillantor dels nous companys, vostès començaran a buscar un altre cercle. El final de l’arc iris estarà sempre davant vostre. El vell cercle serà exclusivament el fons gris de l’afany per ingressar en un nou cercle”.

Quin és l’antídot a aquesta dinàmica? Lewis convida els seus oients a fer de la feina una finalitat en ella mateixa- no un mitjà per beneficiar-se il·lícitament; a agrupar-se amb altres treballador lleials; o a no defensar els interessos de la pròpia professió en contra del benestar general. I, en el temps lliure, a associar-se amb altres persones: crear cercles i teixir trames, però no per enriquir-se sinó per fer allò que a tots els agrada. I això és l’amistat, conclou Lewis. L’amistat com a antídot. Dit en anglès: de lobbyist a hobbyist. De promotor de lobbies a promotor de hobbies.

.....

· Amb quins tipus de cercle tancat –trama corrupta- m’he topat en la vida professional? I en la vida ciutadana? I en la vida associativa?

· Davant de quines persones o quins cercles em sento temptat per “la deliciosa sensació de la secreta intimitat” i pel desig de no voler quedar-ne a fora?

· Quines persones de la meva organització són altres treballadors lleials?

· En quins cercles d’amistat participo?

.....

“Aixeca’t, vigila. Camina pel camí correcte. El qui segueix el camí correcte experimenta la joia en aquest món i en el món de més enllà.” *Dhammapada* (168)

“En las persona que van de peccado mortal en peccado mortal, acostumbra comúnmente el enemigo proponerles placeres aparentes, haciendo imaginar delectaciones y placeres sensuales por más los conservar y aumentar en sus vicios y peccados; en las quales personas el buen spíritu usa contrario modo, punzándoles y remordiéndoles las consciencias…” (Ignasi de Loiola *Exercicis Espirituals* n. 314)